ודבר שאינו בא בשותפות [א] א) רבי אומר למה יצאת מעשר מעתה ב) לידון בתמורת שמו ג) ובתמורת גופו [ב] לומר לך תמורת שמו קריבה תמורת גופו אינה קריבה תמורת שמו נגאלת תמורת גופו אינה נגאלת תמורת גופו חלה על דבר הראוי ועל דבר שאינו ראוי ותמורת שמו אינה חלה אלא על דבר הראוי בלבד אמרי ד) משום דרבי רחמנא דאית ביה תמורת שמו איגרועי איגרע אין דאמרינן מאי דרבי רבי ומאי דלא רבי לא רבי והא מהיכא תיתי אמר רב הונא בריה דרב יהושע א)משום דהוה דבר הבא לידון בדבר החדש ואין בו אלא חידושו בלבד אמר ליה רב נחמן בר יצחק לרבא לרבי שמעון דאמר דבר הבא בחובה עולת חובה היא דעבדה תמורה הא עולת נדבה לא אמר ליה עולת נדבה נמי כיון דקבלה עליה עבדה תמורה ולא נצרכה אלא לעולה הבאה מן המותרות מאי קסבר אי קסבר ה) לה ב)כמאן דאמר מותרות לנדבת צבור אזלי פשיטא דלא עבדה תמורה ו) הא אין תמורה בצבור אלא רבי שמעון סבירא ליה כמאן דאמר מותרות ז) לנדבת יחיד אזלי מאן שמעת ליה האי סברא רבי אליעזר הא שמעינן ליה בהדיא דעבדה תמורה דתניא עולה הבאה מן המותרות עושה תמורה דברי רבי אליעזר רבי שמעון סבר לה כותיה בחדא ופליג עליה בחדא ח) דרבי אליעזר סבר עולה הבאה מן המותרות עושה תמורה ואיהו סבר אין עושה תמורה אי הכי ט) דבעיא רבי אבין י) ג)הפריש אשם להתכפר בו והמיר [ג] בו י) ונתכפר באשם אחר וניתק זה לעולה מהו ד) שיחזור וימיר בו אליבא דמאן [ד] אילימא אליבא דר"ש [ה] הא אמרת רבי שמעון סבירא ליה עולה הבאה מן המותרות אין עושה תמורה רבי אבין הכי קמיבעיא ליה אי משכחת תנא דקאי כר"ש דאמר אין ממירין וחוזרין וממירין וס"ל כרבי אליעזר דאמר עולה הבאה מן המותרות עושה תמורה מהו שיחזור וימיר בו יב) בשני גופין וקדושה אחת מאי ואם תימצא לומר קדושה אחת ה) יג) (או לא) אלא שתי קדושות וגוף אחד מאי יד) תיבעי:

הדרן עלך הכל ממירין

רבי אומר למה יצא מעשר. דסבירא ליה לרבי דלקרבן יחיד ולמעוטי צבור ושותפין לא איצטריך שהרי כל הפרשה דתמורה בלשון יחיד נאמרה ולמעוטי נמי קדשי בדק הבית לא איצטריך דלא איקרו קרבן ולמעוטי נמי עולת מותרות לא איצטריך דקסבר עולת מותרות לנדבת צבור אזלי ופשיטא דלא עבדי תמורה כך פרש"י ה)ועוד י"ל דסבירא ליה דעולת מותרות לנדבת יחיד אזלי וסבר כרבי אליעזר דעושה תמורה: **לדון** בתמורת גופו. דס"ד דאין עושין כלל תמורה משום דילא לדון בדבר החדש כדמפרש הש"ס אי נמי לדון בתמורת גופו לומר דחלה על דבר שאינו ראוי ושניהן פירש רש"י: **תמורת** שמו. היינו אם קרא לעשירי תשיעי ולתשיעי עשירי ולאחד עשר עשירי דקיימא לן (בכורות דף ס.) דשלשתן מקודשין:

הדרן עלך הכל ממירין

ג)**ודבר שאינו בשותפות.** כדפרישית לעיל [ע"א] יהיה לך ולא של שותפות: **רבי אומר למה יצא מעשר מעתה.** דסבירא ליה לרבי דמשום כל הני לא איצטריך דקרבן יחיד מלא ימיר [ויקרא כז] נפקא דמשמע לשון יחיד וקרבן מוכח מקרבן [שם] נפקא ה) אלמא אית ליה לרבי דקדשי בדק הבית לא איקרו קרבן ודבר שבחובה דקא ממעט ר"ש מיניה עולה הבאה מן המותרות סבירא ליה לרבי מותרות לנדבת צבור אזלי ומרישא דמתני' נפקא לן דאין תמורה בצבור ושותפות נמי מלא ימיר לשון יחיד: ג) **לפי שיצא מעשר לידון בתמורת שמו.** דכתיב לעיל מיניה ד) טו) ולכל ה) מעשר ומרבינן ו) מוכל לרבות שאם קרא לעשירי תשיעי ולאחד עשר עשירי טז) שניהן קדושין והיינו תמורת שמו הלכך איצטריך למכתב נמי אם המר ימירנו לידון בתמורת גופו יז) אם העמיד בהמת חולין אצל מעשר ואמר זו כזו נתפסת בתמורה דאי לא כתביה ה"א לא עביד תמורה כדאמרינן לקמן דכל שהיה בכלל ויצא לידון בדבר חדש דהיינו חידוש תמורת שמו שאינה בכל הקדשים יח) והוי אמינא אין לך בו אלא חידושו תמורת שמו אבל תמורת גופו לא להכי אהדריה קרא ויצא לידון בתמורת שמו וגופו: **תמורת שמו קריבה.** כדאמרינן בשילהי בכורות (סא.) הבקר ז) לרבות אחד עשר לשלמים: **תמורת גופו אינה קריבה.** כדאמרינן בפירקין לעיל (דף ה:) גמר העברה העברה מבכור ובבכור כתיב יט) הן ח) הן קריבין ואין תמורתן קריבין: **תמורת שמו נגאלת.** דשלמים היא ושלמים נגאלין כשנופל בהן מום: **תמורת גופו אינה נגאלת.** דכתיב הוא ותמורתו יהיה קדש לא יגאל(ט): **תמורת גופו חלה אע"פ שאינו ראוי.** כגון בעל מום מאי טעמא כמעשר דחל על בעל מום ונפקא מינה לאכלו בקדושת מעשר שלא ישחט במיטלין ולא ישקל בליטרא:

תמורת שמו אינה חלה אלא על דבר הראוי. ליקדש קדושה גמורה כשאר קדשים שאין חלים כשקדם מומן להקדשן: **וקפריך משום דרבי ביה רחמנא דעביד תמורת שמו איגרועי מיגרעא.** דלא חיילא על בעל מום כ) הא כ"ש דבעי למיחל ביה טפי לחומרא הואיל ותמור כל כך דאיתיה בתמורת שמו: **מאי דרבי רבי.** וקרא לא רבי אלא מידי דחזי לשלמים כדקתני הבקר לרבות י"א לשלמים: **מהיכא תיתי.** דאמרינן הכי: **דבר החדש.** תמורת שמו: לישנא אחרינא (ד) כא) נתפרש **תמורת שמו שאינה חלה** כב) **אלא על דבר הראוי.** וקברא היא י)משום דאמרא כשאר שלמים איגרועי מיגרע תמורת גופו איצטריך קרא לרבויי: ומשני **אין דאי לא כתב ביה** כג) **אמרינן למאי דרבי רבי כו' והא מהיכא תיתי.** דלימא הכי דהא אינה מן המדות שהתורה נדרשת בהן ואכתי למאי כתביה ה) לידון בדבר חדש בתמורת שמו אין לך בו אלא חידושו להכי איצטריך לרבויי. והכי עיקר דללישנא דלעיל איכא תרי פירכי חדא דמאי קאמר למאי דרבי רבי לאו מילתא לאוקומה הכי דהא תמורת שמו דקדשה איתרבי מוכל מעשר בקר וצאן ולא משמע אלא סתמא בין תם בין בעל מום ומאי דרבי מהבקר לא רבי אלא להקרבה דלא תימא דלדייניה בתמורת גופו ועוד דקא פריך כד) ליה מהיכא תיתי ואין זה לשון הש"ס הואיל ואוקים דודאי מיגרע גרעא דלמאי דלא רבי לא רבי הוה ליה למימר מנא לך הא דאמרינן הכי אבל להאי לישנא מישתמע שפיר מהיכא תיתי כלומר מהיכא אתיא לי דלימא הכי כה) דאצרכה קרא לרבוייה: **דקיבלה עליה.** שיקריבנה ואע"ג דאמר הרי זו: **מותרות.** כגון אשם שניתק לרעייה דדמיו קריבין עולה וכגון הפריש מעות לחטאתו ואשמו וניתותרו מביא באותן דמים עולה דזהו מדרש יהוידע הכהן כל הבא ממותר חטאת וממותר אשם ילקח בהן עולות הבשר לשם והעורות לכהנים בפרק ולד חטאת (לקמן דף כג:): **לנדבת צבור אזלי.** לשופרות: **לנדבת יחיד.** הבעלים עצמן מביאין בדמים עולה ואינה עולה להן לחובתן אלא לשם דורון הוא: **רבי אליעזר.** דאית ליה מותרות לנדבת יחיד אזלי כפרק ואלו קדשים (לקמן דף כ:) תמורת אשם ולד תמורה ולדן ולד ולדן עד סוף העולם ירעו עד שיסתאבו וימכרו ויפלו דמיהן לנדבה לשופרות רבי אליעזר אומר יביא בדמיו עולה כו): **סבר לה כוותיה בחדא.** דמותרות לנדבת יחיד אזלי דלהכי אצטריך למעוטיה מתמורה: **אי הכי.** לרבי שמעון כז) ט)עולת [ו] הבהמה מותרות לא עבדה [ז] תמורה ואפילו כח) לא אמיר בה מעיקרא לא מצי אמיר בה השתא י)דעולה הבאה מן המותרות היא: **והללו על אחרת.** אי נמי נתכפר באשם אחר כו' כדפרישית לעיל בפירקין [ט:]: **מהו שיחזור וימיר.** דהיכא אמר רבי יוחנן אליבא דרבי שמעון אין ממירין וחוזרין וממירין היכא דקאים בקדושתיה אבל כגון קדושה אחרת כט) לימא דמימר או דילמא ל"ש: **אי אליבא דרבי שמעון ממעשר ילפינן.** ל) כלומר הא [ח] דגמר ר' שמעון ממעשר דבר שבחובה לאפוקי עולת מותר דלא עבדה תמורה: **אי משכחת תנא.** דסבירא ליה כרבי אליעזר וכר' יוחנן דאמר לעיל [ט.] אליבא דר"ש אין ממירין וחוזרין וממירין כו': **בשני גופין וקדושה אחת מאי.** דהיינו הפריש אשם להתכפר בו והמיר בו והומם וחיללו על אחר: **אלא שתי קדושות וגוף אחד.** דהיינו נתכפר באשם אחר ונמצא ראשון האבוד וניתק לעולה: **תיבעי.** לשון ירושלמי כמו תיקו בלשון בבלי:

הדרן עלך הכל ממירין

עין משפט נר מצוה

קכד א מיי' פ"ה מהל' פסה"מ הל"ט:

קכה ב מיי' פ"ז מהל' [illegible] הל"ו:

◆

מוסף רש"י

ונתכפר באשם אחר. שאבד אשם שני זה שחילל הראשון עליו ונתכפר באחר ואח"כ נמצא זה (לעיל ט.).

הדרן עלך הכל ממירין

(מכאן שייך לעמוד הבא) תמות וזכרות בבהמה. דאי קרא דריש שנאמר בכל הקרבנות (ויקרא כב) איש איש מבית ישראל אשר יקריב קרבנו לכל נדריהם וגו' לרצונכם תמים זכר בבקר בכשבים ובעזים, מדלא כתיב לרצונכם תמים זכר וליסתוק, לימדך שאין מקפיד על תמות וזכרות אלא על אלו (קדושין כד.). ואין תמות וזכרות בעופות. בבהמה כתיב תמים זכר אבל עופות לא כתיב ביה לא תמים ולא זכר, הלכך לא פסלי ביה מומין קטנים כגון דוקין שבעין, אלא מומין גדולים כגון מחוסר אבר, וטעמא משום הקריבהו נא לפחתך (חולין כג.). מנחתם ונסכיהם בלילה. דאע"פ שמקריבין הקרבנות ביום, יכולין להביא המנחות והנסכים בלילה (תענית ב:) דמנחת נסכים קריבין בלילה (מנחות מד:). מנחתם ונסכיהם למחר. דקי"ל (זבחים מד.) אדם מביא אמו היום ונסכיו מכאן ועד עשרה ימים, ונפקא לן מהא דאמר מר ומנחתם ונסכיהם יתירי דכתיב בקרבנות החג, להכי כתיבי (שם פד.) אם הביא היום ואם יכול להקריב נסכיו למחר ובלבד שלא יקדשו בכלי מאתמול, דאי קדשי נפסלין בלינה, כדתניא במסכת מעילה (ט.) קדשו בכלי הוכשרו ליפסל בטבול יום ובמחוסר כפורים ובלינה (מנחות חד וכעי"ז שם זב:). דבקדשים לילה הולך אחר היום. דכתיב (ויקרא ז) ביום קרבנו יאכל לא ינית ממנו עד בקר, אלמא לילה שלאחריו קרי יום קרבנו עד הבקר (חולין פג.). מבוא השמש. אחר שבא השמש (מנחות כו.). כגון הקומץ והלבונה כו'. קומץ ולבונה וכל הקרבנות דרכן ליקרב ביום, דנפקא לן מביום צותו כתיב, ולא יצא מהתו כלל אלא אברי עולה שהתירן הכתוב בלילה, דכתיב על מוקדה, וגו'. אברים ופדרים דדרכן ליקרב בלילה מהאי קרא גופיה נפקא כת"כ (שם). עם בא השמש. קודם ביאת השמש (שם). כל הקרב ביום. כגון המנחות והלבונה וכדם והקטורת (יומא כט:) כגון פתם קרבנות (מנחות ק.). אין קדוש אלא ביום. קדוש בכלי שרת ביום [illegible]

◆

מסורת הש"ס

א) [שבועות כה:], ב) [לעיל ט.], ג) [שייך לע"א], ד) [ויקרא כז], ה) [ג"ל וכל], ו) [בכורות ס:], ז) [ויקרא ג], ח) [במדבר יח], ט) [ויקרא כז], י) גי' צ"ק משום דלא תימא כשאר שלמים ופריך איגרועי איגרע אתמורת גופו דאיצטריך כו', כ) עולת הבאה מותרות צ"ק, ל) [הס"ד ואח"כ מה"ד והמיר בו וחיללו על אחרת א"נ נתכפר באשם אחר כו' דעולה הבאה מן המותרות היא כדפירשתי לעיל בפירקין הס"ד צ"ק], מ) עיין רש"ק.

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' ואם תימצא לומר קדושה אחת אלא כצ"ל ותיבות או לא נמחק: (ב) רש"י ד"ה רבי אומר וכו' אלמא. נ"ב וכו פי' לפי גי' שיה דגרס רש"י מאי רבי ור"ש כו': (ג) בא"ד לשון יחיד הס"ד ואח"כ מ"ה לידון בתמורת שמו כו' לפי שיצא מעשר: (ד) ד"ה לכל האדם וכו' נתפרש. נ"ב ר"ל נתפרש כו' כך הוא קושית הגמ' של אמרי כו': (ה) ד"ה ומשני וכו' למאי כתביה הס"ד ואח"כ מ"ה לידון בדבר חדש בתמורת גופו נ"ב ר"ל שתמורת גופו חל אף על שאינו ראוי כמו מעשר וק"ל וכן כתבו התוס':

◆

הגהות הגר"א

[א] גמ' ר"א למה כו' מעתה קאי על והלא כבר כו': [ב] שם לומר לך. נ"ל דהוא כמו ועוד כמ"ש תוס' ד"ה לדין א"נ כו': [ג] שם בו ונתכפר. גרש"י בו והומם וחללו על אחר נתכפר: [ד] שם אילימא כו'. גירס"י דר"ש ממעשר ילפינן: [ה] שם הא אמרת עד תמורה ל"ג רש"י: [ו] רש"י ד"ה א"ה. הבהמה מותרות. נ"ל הבאה מהמותרות: [ז] בא"ד תמורה. הס"ד. ואפי' לא כו'. הוא שייך אחר ד"ה אי אליבא כו': [ח] ד"ה אי דגמר. נ"ל גמר:

◆

רבינו גרשום

כו'. דהאי (לא ימירנו) [ולא יבקר] אמעשר קאי. [ודבר שאינו בשותפות. כדאמר בפרק בתרא דבכורות יהיה לך ולא של שותפות אמר ר' להכי יצא מעשר]: לידון בתמורת שמו [illegible]

שיטה מקובצת

[illegible]

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones

Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com